

a m. kir. pénzügyministeriumnál marad, vásárlónak azonban arról egy hiteles másolat adatik ki.

26. Ezen szerződés mindkét részről történt aláírás, illetőleg jóváhagyás után azonnal teljes jogérvényre jut.

Jelen szerződést hitelességére és tökéletes érvényességére nézve a szerződő felek egyfelől a magyar kir. pénzügyministerium, másfelől pedig vásárló ur, továbbá két tanu sajátkezűleg aláírják; nyíltan és határozottan kijelentvén, miszerint jelen szerződés az ezt aláíró vásárlóra nézve aláírása után azonnal teljes jogérvényes kötelezettséggel bír, a kincstárra nézve pedig csak akkor válik kötelező erejűvé, midőn a m. k. pénzügyminister által végleg jóvá- és helybenhagyatott.

Erdeink lakói.

(Folytatás.)

A harmadik nálunk előforduló ragadozó család a menyétfélék (Mustelini, Marder). Az idetartozó állatok, noha külsejükre nézve nagyon különbözök, mindnyájan mégis, főképen a fogazatban egyeznek. Testök megnyult, hengeres, lábaik röviddek 5 ujuak, s egész talppal lépnek föl. Többnyire igen fürge és vérszomjas állatok, melyek Ausztráliát kivéve az egész földön találhatók.

A menyétféléknek erdeinkben lakó képviselői :

1. A nyuszt (*Mustela martes* L., Edelmarder). Szintén eléggé ismeretes állat, mely a hozzá közel álló nyesttől sárga színű torka által különbözik. A toroknak tiszta szép sárga színe azonban csak öreg korában tűnik elő, miért is a nyest és a nyuszt kicsinyei egymástól meg nem különböztethetők. A kinőtt nyestek és nyusztok nem csak torkuk színezeténél, de fogazatuknál fogva is különböznek egymástól. Mindamellett meglehet, hogy a kettő összepárosodása által koresalakok keletkeznek. A nyuszt sűrű téli gereznája a nyárinál csak kevésel

világosabb. Egész Középeurópában és a határos Ázsiában találjuk, hol is a rónákon elterjedő erdőket egyaránt lakja a hegyi erdőkkel. Főképen nagyobb kiterjedésű erdőket szeret tartózkodási helyül választani, melyekben sok a régi odvas fa. Nappal kedvezőtlen időjárásnál a fa odujában, vagy talán még inkább régi mókus, vagy szarkafészkeken szokott feküdni. A lombos erdőknek elsőbbséget ad a fenyvesek ellenében. A nyuszt esküdt ellensége az eveteknek, melyeket oly tüzzel és bámulatos ügyességgel szokott megtámadni, hogy minden ágról-ágra tett kétségbeesett ugrásai daczára hatalmába keríti. Rejthelyeit különösen az odvakat annyira változtatja, hogy két egymásután következő napon az erdőnek két egymás ellenében fekvő részén található. Nincs belföldi állat, mely oly mesterségesen kuszna, mint a nyuszt. Rendszerint távol tartja magát az emberi lakoktól, a csendes erdő a kedvencz helye, de nem a sűrű erdőt, hanem inkább az erdőszéleket kedveli.

Tápláléka miatt egyrészt a hasznos állatok közé számítandó. Ott hol a mókusok kárt tesznek, mindenesetre a nyuszt a legjobb ellensúlyozó, továbbá egereket is pusztít. Mindamellet azonban másrészt hasznos madaraknak czinkék, harkályok, seregélyek stb. pusztítása által kártékonyná válik. A vadászatnak határozottan ártalmas. Egy erdei tyuk sem biztos előtte és nyul is elég esik neki áldozatul. Különben bogyót és más nedvdus gyümölcsöt, valamint tojást meg mézet is eszik. A párzási idő januárban kezdődik, a nőstény a fogamzás után 9 hétre leginkább 3 kölyköt szül, rendszeren odvas fában vagy valami madár vagy mókus fészekben.

2. A nyest (*M. foina* L., Steinmarder). Az előbbinél valamivel kisebb, és a mint már említve is volt, amattól fehér torka által különböztethető meg. Elterjedése körülbelül a nyusztéval vág össze, csak hogy ezt inkább egyenként találjuk. Leginkább magánosan álló épületekben, majorságokban szeret

tartózkodni csűrökben, padlásokon, de sziklahasadékokban is. Erős pusztításai miatt, melyeket a szárnyas állatok közt végezni szokott, erősen üldöztetik. Zsákmányát éjjel keresi föl, s ilyenkor messzire is elkóborol, mely alkalommal gyakran az erdőbe is eljut. Zivataros idő nagyon nyugtalanítja, annyira, hogy akkor világos nappal is elhagyja rejthelyét. A nyest szintén nagy mester a kuszásban. Párási idejét február közepére teszik.

3. A görény (*M. foetarius* L., Iltiss). A lakott vidékeken mindenütt ismerik, a mezőket, szántóföldeket és erdőket rendesen kerüli, miért is erdészetileg semmi jelentőséggel nem bír.

4. A hölgy menyét (*M. erminea* L., Hermelin). Ezen általánosan ismert megnyult testű, kurta lábu állatka csakis a kisebb közönséges menyétkével cserélhető föl, de nagyságától eltekintve, jellegezi a hölgy menyétet a mindenkor fekete farkcsúcs. Hasa mindenkor fehér, háta azonban nyáron barna, télen hófehér. A hölgymenyét hazája a hidegebb és mérsékelt Európa és Ázsia, újabb adatok szerint még Görögországban is élne. Legkedvesebb tartózkodási helyei azon mezők, melyek erdőkkel határosak, az erdő mélységét épp oly kevésbé kedveli, mint a nyílt térséget. Igen vérszomjas állat. Tápláléka kisebb melegvérű állatokból áll, de kinőtt nyulakat is képes legyőzni.

Erdészetileg csak hasznos, a mennyiben mindennemű egerék és poczkok esküdt ellensége, kár azonban, hogy sok hasznos madár fészkeit is pusztítja. A hölgymenyét még világos nappal is zsákmányol; minden mozdulataiban erőt, ügyességet és rugékonyságot tanusít. A nyultól kezdve, minden kisebb melegvérű állatnak veszedelmes ellensége, azért árt is az alsó vadászatnak. Párási ideje általában márcziusra esik, mire a nőtény május közepe felé 6—9 vak kölyköt fiadzik, moha és lombból fagyókerek alá készített fészekbe.

5. A menyétke (*M. vulgaris* L., Wiesel), minden tekintetben a hölgymenyétnek kisebb, gyengébb kiadása. Hasa

fehér, háta pedig a farkkal együtt télen is, nyáron is vörösbarna színű; a legészakibb vidékeken azonban télen fehér lesz, hasonlóan mint hölgymenyét. A régi görögöknél a menyétke pótolta a macskát. Hasonló helyeken tartózkodik mint a hölgymenyét, s épp oly ügyesen és gyorsan szökdel és fut is, de nálánál még sokkal óvatosabb. Sokkal inkább is keresi föl a földalatti lyukakat, megnyult karcsu teste igen alkalmassá teszi arra, hogy az egérlyukakat kikutassa.

A menyétke tehát az egérpusztítók közt első helyen áll, de mind a mellett korántsem menthető föl egészen, mintha semmi kárt nem tenne. A földön fészkelő madarak tojásait és fiait, de még öreg foglyokat és fiatal nyulakat is zsákmányul ejt. Szerencse, hogy kuszni alig tud, miért is a bokrokban lévő fészkeket már is nem annyira képes bántani. Vérszomja néha a vakmerőséggel határos.

Van eset reá, hogy a gazda szeme előtt, s ugraszólván keze alatt rábolta el a csibét, daczára annak, hogy az bottal is ütött utána.

Tagadni nem lehet, hogy ezen a ragadozók legkisebbike helyenként az erdőszre nézve igen hasznosnak mutatkozik, főképen azonban a gazdának hasznos; a vadász azonban teljes joggal nem igen kedveli. Márcziusban párzik, májusban pedig 4—5 kölykét szüli.

6. A nálunk még elég gyakori vidra (*Lutra vulgaris* Erxl., Fischotter) is ide tartozik. Életmódjára és szokásaira nézve ugyan igen érdekes egy állat, de erdőszetileg a legcsekélyebb jelentőséggel sem bir. A halászatnak kárára van, a vadászatnak nem valami kitűnő peccsenyét, de annál becsesebb prémbőrt szolgáltat.

7. A borz (*Meles taxus* Pall., Dachs). Ismeretes legény, mely rendesen egészen magánosan mint remete él meglehetősen kiterjedésű földalatti lakában. A nőtény és a fiatalok színezete a himénél világosabb és inkább kékes. Egész Európát lakja a

hideg övtől a földközi tengerig. Ritka eset az, hogy magának a legnagyobb sűrűben földfölötti lakhelyet készít, moha, lomb és ágacskákból. A párzási időszak nála október elejére esik, mire téli bundáját megkapja, erősen meghizik, és a hideg beálltával földalatti lakába huzódik vissza, melynek kivezető csöveit száraz lombbal s mohával bedugja. Tápláléka alsóbb rendű állatokból, gyümölcsökből és gyökerekből áll. A gyümölcsöt nagyon kedveli és a répamezőket is meg szokta látogatni. Csak későn este jár tápláléka után. A borzot erdészeti szempontból kőzönyös állatnak tekinteni nem szabad. Egészben véve ugyan az egerek pusztítása által hasznos, de kárt is tehet. Itt-ott tapasztalták, hogy a kivetett makkot elpusztította, tehát a makkozást is csökkenti. A vadászatnak valamennyi rokonai közt legkevesebbet árt.

(Folyt. köv.)

Kriesch János,
műegyetemi tanár.

A fapiacról.

Budapest, szeptember 6.

A faüzlet, az eddigi mérsékelt emelkedésű árak alapján és a tetteleg még ma is további árjavulást jelző viszonyok szerint, már oly álláspontra jutott, melylyel a korábbi teljesen pangó helyzettől megszabadult.

A vásárlások nem oly gyérek, mint előbb, és a lassanként ismét meginduló és egészséges alapra fektetett iparvállalatok kedvező hatása szintén észlelhető, s minthogy a nyers vas ára is javult s még kedvezőbbé lenni ígérkezik, a bikkfa erdők termése is biztosabb kilátásnak örvend.

A bikkfa erdőket illetőleg ide írjuk még, hogy újabb értesülésünk szerint Németországból oly vásárlók jelentkeznek, kik butor-gyártásra használandó szép egyenes növéssű bikkfa-állabokat kívánnak venni, igaz, hogy ezeknek valami nagy